

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

Rozhovory se stakeholdery v případových územích

Radek Timoftej

Workshop projektu MOBESA
online, 15. 12. 2021

Výběr stakeholderů ve třech územích:

- Správa NP / CHKO
- Krajský úřad
- Obce
- Destinační agentura a podobné instituce propagující cestovní ruch v území
- Podnikatelské subjekty v ubytování, stravování a službách pro turisty

NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO + CHKO LABSKÉ PÍSKOVCE
CHKO JIZERSKÉ HORY
CHKO MORAVSKÝ KRAS

Struktura a průběh rozhovorů:

- forma strukturovaného rozhovoru (dotazník jako podklad pro rozhovory)
 - stanoveny výzkumné tematické okruhy (rozděleny do jednotlivých výzkumných otázek)
 - každý rozhovor obsahoval 7 tematických okruhů
 - dotazník byl zpracován ve 3 mutacích – pro veřejnou správu, zprostředkovatele služeb a poskytovatele služeb (rozdíl v závěrečné sadě otázek)
 - celkový počet otázek: 25 či 26 dle mutace
 - celková doba trvání rozhovoru se pohybovala mezi 52 min. až 120 min.
-
- dotazník byl testován v rámci řešitelského týmu a pilotován na 3 rozhovorech v NP České Švýcarsko. Na základě pilotu došlo k dalším úpravám dotazníku: formulaci otázek

Tematické okruhy:

1. Názor na současnou situaci v cestovním ruchu a dopravě v NP/CHKO
2. Vize cestovního ruchu – příležitost a hrozby dalšího rozvoje
3. Opatření
4. Hlavní bariéry udržitelného rozvoje v NP/CHKO směrem k žádoucímu stavu
5. Komunikace s veřejností
6. Ostatní stakeholdeři
7. Doplnující otázky pro:
 - A. *veřejnou správu,*
 - B. *zprostředkovatele,*
 - C. *poskytovatele služby / produktu*

Počet uskutečněných rozhovorů

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

MOBESA

	Státní správa	Zprostředkovatel služby	Poskytovatel služby	Celkem
NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce	9	2	7	18
CHKO Jizerské hory	9	1	7	17
CHKO Moravský kras	6	3	3	12
CELKEM	20	3	9	<u>47</u>

Respondenti byli osloveni emailem (a většinou i telefonicky) s informacemi o projektu, cílem projektu a této aktivity a s žádostí o rozhovor.

Bylo realizováno celkem 47 online nebo telefonických rozhovorů.

Osloveno celkem bylo 63 expertů z jednotlivých území (míra neúspěšného kontaktování je tedy 26 %).

Hlavní problémy, se kterými se setkáváme ve vybraných oblastech

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

MOBESA

Problémy hlášené stakeholdery ve vybraných případových oblastech. V závorce specifikujeme frekvenci zmiňování konkrétního problému.

Chování turistů	Problémy související s mobilitou	Strategické problémy
Ve všech 3 oblastech		
<ul style="list-style-type: none"> • Neochota kontrolovat chování / přijímat pravidla (14) • Kumulace turistů na konkrétních místech (14) • Nepovolený vstup (chůze, jízda autem a jízda na kole) (8) • Odpady (4) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná parkovací kapacita (30) • Parkování mimo parkoviště (10) • Nedostatečná veřejná doprava (spojení, frekvence, počet služeb za den, mimo sezónu žádný provoz) (7) • Bezpečnost dopravy (zejména když chybí samostatná pěší infrastruktura) (6) • Chybějící cyklistická infrastruktura (4) 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybí strategie udržitelné mobility (13) • Neexistující alternativní služby (7) • Koordinace cestovního ruchu (7) • Chybějící strategie udržitelného cestovního ruchu (6) • Chybějící infrastruktura a služby pro odstranění sezónnosti (6) • Nedostatečné pochopení konceptu udržitelnosti ze strany osob s rozhodovací pravomocí (4)
Ve 2 ze 3 oblastí		
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné ubytovací kapacity (4) 	<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící pěší infrastruktura (10) 	
V 1 ze 3 oblastí		
<ul style="list-style-type: none"> • Nelegální tábořiště (1) • Elektrokola a elektrokoloběžky v oblastech, kde je rychlý provoz nevhodný (1) 		<ul style="list-style-type: none"> • Chybějící metodika výpočtu maximální kapacity (1)

Nejvýznamnější PROBLÉMY související s cestovním ruchem ve vybraných NP/CHKO?

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

MOBESA

	Nejvýznamnější problémy
České Švýcarsko + Labské pískovce	<ul style="list-style-type: none">• Nekoncepčnost cestovního ruchu• Chování turistů (návštěvníků)• Problémy s koordinací dopravy (ná vaznost a četnost spojů, nedostatečná infrastruktura, sezonnost)• Přílišná koncentrace CR v čase a místě• Nedostatečný počet strážců na počet návštěvníků
Jizerské hory	<ul style="list-style-type: none">• Nejsou záchytná parkoviště (ideálně napojená na kyvadlovou dopravu)• Nerespektování rychlosti• Parkování mimo vyhrazená místa• Kamionová doprava + spedice napříč Jizerskými horami (Souš)
Moravský kras	<ul style="list-style-type: none">• CR není rovnoměrně rozprostřen• Problematika krátkodobých návštěv (jen návštěva jeskyní a odjezd z oblasti)• Sezónní využití území + kumulace lidí v konkrétních lokalitách

Nejvýznamnější PROBLÉMY související s dopravou ve vybraných NP/CHKO?

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

MOBESA

	Nejvýznamnější problémy
České Švýcarsko + Labské pískovce	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatečná regulace IAD• Nedostatek/neexistence záchytných parkovišť navázaných na veřejnou dopravu• Chybí lepší infrastruktura pro pěší a cyklisty podél silnic• Nedostatečnost spojů hromadné dopravy
Jizerské hory	<ul style="list-style-type: none">• Přetížení konkrétních lokalit• Chybí veřejná parkoviště, tábořiště a odpočinkové přístřešky• Mnoho zpevněných cest v CHKO způsobuje mobilitu• Nutná motivace lidí ve vztahu k ochraně přírody
Moravský kras	<ul style="list-style-type: none">• Pokud se někdo nestará o parkoviště, jsou problémy s odpadky• Špatná frekvence spojů• Motorkáři a uživatelé čtyřkolek nerespektují zákazy vjezdů do území pro turisty: ničení cest, problém s koňmi

Která opatření regulující negativní dopady dopavy a cestovního ruchu by stakeholderi na území NP/CHKO volili?

	České Švýcarsko + Labské pískovce	Jizerské hory	Moravský kras
<i>Parkování IAD / využití VHD</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Systém záchytných parkovišť ve větších městech + kyvadlová doprava • Posílení sítě VHD • Zajištění kyvadlové dopravy od parkovišť 	<ul style="list-style-type: none"> • Záchytná parkoviště • Kyvadlová doprava • Lepší využití VHD 	<ul style="list-style-type: none"> • Parkoviště P+R • Zkvalitnění parkovacích míst • Zvýšení frekvence cyklobusů • Doprava VHD zdarma • Využití VHD • Upravení silnice se základy pro parkování
<i>Informovanost, marketing</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Chytré informování o obsazenosti parkovišť před vjezdem do území</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozitivní edukace • Využití lokálních průvodců 	<ul style="list-style-type: none"> • Proškolení ze strany CHKO
<i>Omezení</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zastavení marketingu pro některé části území</u> • Retardéry a omezení rychlosti u vesnice • Uzavření silnice pro automobily s turisty (př. mezi Hřenskem a Vysokou Lípou) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulace IAD • Zákaz vjezdu do lesa • Regulace cyklo dopravy (oddělení kol od elektrokol) 	<ul style="list-style-type: none"> • Regulace IAD nebo zcela uzavření území pro IAD – Křetínské a Josefovské údolí • Cílené omezení rychlosti dopravy
<i>Zpoplatnění / pokutování</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zpoplatnění některých lokalit • <u>Jednodenní poplatky za návštěvu území</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokutování za parkování mimo vyznačená místa • Mýtné 	<ul style="list-style-type: none"> • Plošné zpoplatnění parkování (nelze se mu v oblasti vyhnout)
<i>Udržitelnost</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozprostření turistů po území nabídkou alternativních služeb (prohlídky s rangery) 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Stanovení únosné míry Jizerských hor</u> jako stanovení propustnosti území – průměr množství lidí, které je schopný odbavit vlek a sjezdovka. • <u>Podmíněné parkování v údolích</u>, zákaz parkování u horských chat (vizuální znečištění zaparkovaných aut u zástavby na hřebenech) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj ekologických služeb
<i>Ostatní</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nutná změna územních plánů pro realizaci opatření 	<ul style="list-style-type: none"> • Odklonění kamionové dopravy (neúspěšné pokusy s polskou stranou území) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stezka pro pěší, kde dochází ke střetu s IAD

Jak byste viděl/a možnost realizace těchto skupin opatření?

Respondentům bylo představeno 5 skupin opatření, jedná se o následující:

- I. rozšíření sezónnosti území*
- II. podpora méně navštěvovaných území (lepší rozložení návštěvníků v území)*
- III. větší regulace IAD (omezení přístupů automobilů, např. snížením počtu parkovacích míst nebo naopak větší nabídkou k autu)*
- IV. větší diverzifikace služeb*
- V. regulace návštěvníků zavedením poplatku za vstup do turisticky nejvýznamnějších částí CHKO/NP*

Realizace možných opatření

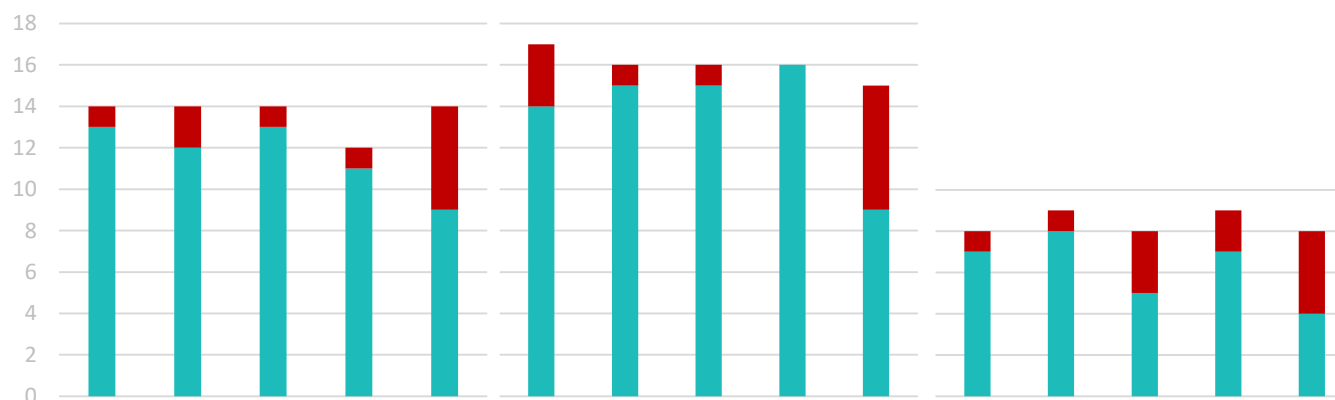

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

MOBESA

	České Švýcarsko + Labské pískovce					Jizerské hory					Moravský kras				
Skupina opatření	I. Rozšíření sezonnosti	II. Rozložení návštěvníků	III. Větší regulace IAD	IV. Větší diverzifikace služeb	V. Regulace návštěv (poplatek vstup)	I. Rozšíření sezonnosti	II. Rozložení návštěvníků	III. Větší regulace IAD	IV. Větší diverzifikace služeb	V. Regulace návštěv (poplatek vstup)	I. Rozšíření sezonnosti	II. Rozložení návštěvníků	III. Větší regulace IAD	IV. Větší diverzifikace služeb	V. Regulace návštěv (poplatek vstup)
Četnost odpovědí ANO	13	12	13	11	9	14	15	15	16	9	7	8	5	7	4
Četnost odpovědí NE	1	2	1	1	5	3	1	1	0	6	1	1	3	2	4

Koncept udržitelnosti cestovního ruchu stakeholdeři znali, byť **nerozlišovali** různé specifické přístupy (slow tourism, měkký CR, udržitelný CR).

Téměř všichni stakeholdeři (napříč skupinami stakeholderů) vnímají potenciál udržitelného turismu jako **vhodný** pro daná území.

Již **fungující projekty** na podporu udržitelného CR: Hřebenovka (NP ČŠ, CHKO LP), Dům přírody (CHKO MK), Dráha národního parku (NP ČŠ, CHKO LP).

Vybrané komentáře:

- Budování bezpečných cyklostezek
- Mnoho návštěvníků Jizerských hor využívá hory pro výkonnostní cíle (sportování – honba za dosaženými výsledky) a ne cíle poznávání
- Existuje určitá samoregulace, která je dána horšími službami (stravování)
- Většina návštěvníků se chová ohleduplně, negativní problém vytváří jen setina návštěvníků, ale jejich neohleduplnost je vidět (odpadky, špatné parkování, sobecké chování)
- Chybí jasně definované produkty a parametry
- Snaha udržet návštěvníka co nejdéle pro místní provozovatele (finance pak využity na rozvíjení služeb)

1. Stakeholderi vnímají, že doprava představuje významný problém
2. Existují řady bariér, které brání většímu posílení udržitelnosti v dopravě
3. Potřeba zajištění dostatečných finančních prostředků (chybějící dotační tituly, chybějící subjekt, který by investiční akci připravil, koordinoval)
4. Nutnost koordinovaného postupu v rámci celého území
 - neřešit dopravní problémy izolovaně, ale vždy koordinovaně s dalšími opatřeními a s ohledem na širší vztahy
 - parkování pojmout tak, aby odstavná parkoviště byla propojena nejlépe kyvadlovou hromadnou dopravou s nástupními místy v území
 - VHD – návaznost spojů, jednoduché platby jízdného atd.
5. Důležité je:
 - vzdělávání a informovanost veřejnosti a místních komunit
 - podpora nových SMART technologií pro lepší monitoring osob, parkovacích míst atd.

**DOPRAVA
A MOBILITA**
výzkumný tým

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Radek Timoftej

Výzkumný tým Doprava a mobilita IEEP

radek.timoftej@ujep.cz

www.mobilita-ieep.cz

<http://www.ieep.cz/en>

FB: <https://www.facebook.com/dopravamobilita>

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/school/univerzita-j-e-purkyne>

Projekt č. CK0100067 s názvem Podpora alternativních řešení mobility v environmentálně citlivých oblastech je řešen s finanční podporou TA ČR.

UNIVERZITA J. E. PURKYNE V USTÍ NAD LABEM

STEM MARK

T A
Č R